

VOORWOORD

/ JEUGDWERK OVER JEZUS

Regelmatig krijg ik de vraag vanuit kerken uit het hele land of ik ze kan helpen bij het vinden van goed onderwijsmateriaal voor hun jeugdwerk. Kerken weten niet goed wat ze met hun jeugd aan moeten. Veel kerken hebben grote moeite om hun jongeren erbij te houden. Andere kerken weten niet hoe zij een betekenisvolle invulling kunnen geven aan hun programma's voor de jeugd. Dat is namelijk niet zo eenvoudig. Materiaal dat beschikbaar is, is vaak verouderd of erg theoretisch, waardoor tieners moeilijk te boeien zijn en snel hun aandacht verliezen. 'Ik kom alleen omdat het moet van mijn ouders', is dan een vaak gehoorde klacht. Ander, nieuwer materiaal weet met bijzondere spellen en digitale werkvormen de tieners er wel bij te houden, maar verliest door de vrijblijvendheid van het programma uiteindelijk ook zijn kracht: 'Als ik alleen spelletjes wilde spelen, zou ik wel naar een spelletjesclub gaan. Ik kom hier ook om iets te leren.'

Reflect biedt diepgang, in een afwisselend programma. Door de combinatie van gekke spellen, inspirerend onderwijs en eerlijke gespreksonderwerpen nemen tieners met plezier deel aan het jeugdwerk van de kerk, en worden ze tegelijkertijd uitgedaagd om dieper

de Bijbel in te duiken. Met Reflect hebben jeugdleiders een uitgewerkt programma in handen voor tien tieneravonden.

Maar ... een leuk, inspirerend en uitdagend onderwijsprogramma is niet wat het jeugdwerk van de kerk nodig heeft. Lees je dat nu goed? Zou dit programma zichzelf niet in zijn inleiding moeten verkopen als de manier om jeugdwerk in kerken te positioneren? Begrijp me niet verkeerd: Reflect kan zeker het antwoord zijn op de vraag WAT een kerk aan jeugdwerk wil gaan doen. Maar jeugdwerk wordt pas succesvol wanneer een kerk een antwoord heeft op de vraag WAAROM zij jeugdwerk doet.

Jeugdwerk draait vaak om de tieners en de jongeren. Er wordt van alles voor ze uit de kast getrokken: jeugddiensten met eigentijdse muziek, avonden met heftige en aansprekende onderwerpen, en activiteiten met grote opblaasbare attracties. Ik ben fan van dit allemaal, maar het voelt vaak als niet meer dan goedbedoelde pogingen om de kerk aantrekkelijk te houden voor tieners. Een vader vroeg mij eens: 'Wat doe jij eraan om jongeren die geen keuze maken t.a.v. het geloof bij de kerk te houden?' Zijn vraag zette mij aan het denken: is het onze opdracht als kerk om de jeugd

bij de kerk te houden? Jezus zegt toch niet dat we kerkgangers moeten maken? We zijn geroepen om discipelen te maken. Mijn antwoord op zijn vraag was dan ook: 'Niets!' Dat was misschien een beetje te kort door de bocht, maar het kwam voort uit mijn overtuiging dat jeugdwerk ten diepste niet draait om de tieners en de jongeren.

Het Nieuwe Testament geeft verschillende namen aan de kerk, bijvoorbeeld: het lichaam van Christus, de kudde van de goede herder of de bruid van het lam (allemaal namen die ik zonder verdere uitleg niet gelijk in jeugdwerk zou gebruiken). In elke naam staat Jezus centraal. Zonder Jezus is er geen kerk. In de kerk gaat het om Jezus. Dat zou in jeugdwerk niet anders moeten zijn: jeugdwerk staat tenslotte niet los van de kerk. Het is de kerk, maar dan gericht op een specifieke leeftijdsgroep. Jeugdwerk in kerken zou niet moeten draaien om de jeugd, maar om Jezus. Jeugdwerk gaat over Jezus!

Het bijzondere is dat wanneer jeugdwerk gaat over Jezus, het niet ten koste gaat van de jeugd. Sterker nog, in de vele jaren dat ik betrokken ben bij jeugdwerk, heb ik tieners nooit enthousiaster gezien over wat ze meemaken in de

kerk dan wanneer er een sterke focus is op Hem. Tieners verlangen naar diepere inzichten over Hem en wie zij mogen zijn in Hem, ze hunkeren naar de liefdevolle aanraking van Hem die hen kan vervullen zoals niets anders dat kan, ze willen uitgedaagd worden om in zijn naam het verschil te maken in hun generatie.

De visie is Jezus! Hij is de reden dat de kerk bestaat, en Hij is de reden dat we jeugdwerk doen. Jeugdwerk dat gaat over Jezus is doordrongen met een diepe passie en liefde voor Hem. Een passie en liefde die zichtbaar worden in de jeugdleiders zelf, in het onderwijs dat ze geven en in de toewijding die ze van hun tieners vragen. Jeugdwerk is geslaagd wanneer tieners dat proeven en een leven met Hem hun werkelijkheid wordt.

Reflect is er niet op gericht om tieners te vermaken, en ook niet om kennis over te dragen. Reflect stimuleert tieners om zelf na te denken over wie Jezus is en wat zijn woorden voor ons betekenen, en om Hem te weerspiegelen in hun wereld en in hun generatie. Met Reflect heb je een prachtig middel in handen om invulling te geven aan jeugdwerk dat gaat over Jezus.

INHOUD

I

INTRODUCTIE REFLECT-JEUGDWERK 11

II

INTRODUCTIE REFLECT-AVOND 15

III

VAN KIND NAAR VOLWASSENE 19

IV

PROGRAMMA'S

- 1 De Missie 33 / Talksheet 38**
- 2 Gods geliefde zoon of dochter 39 / Talksheet 44**
- 3 Los van je ouders 45 / Talksheet 50**
- 4 Feest 51 / Talksheet 56**
- 5 Jouw verhaal met Jezus 57 / Talksheet 62**
- 6 Wat heb jij te bieden 63 / Talksheet 68**
- 7 Leven en dood 69 / Talksheet 74**
- 8 Radicaal 75 / Talksheet 80**
- 9 Eropuit 81 / Talksheet 86**
- 10 Kerstspecial: God dichtbij 87 / Talksheet 92**

INTRODUCTIE REFLECT-JEUGDWERK

Reflect is een onderwijsmethode voor jeugdwerk in kerken. In deze introductie ontdek je hoe deze methode is opgezet en hoe je die het beste kunt gebruiken.

/ NAAM

Reflect is een Engels woord en wordt vertaald als 'reflecteren'. Het woord heeft twee verschillende betekenissen, die beide van toepassing zijn op het programma:

- **Nadenken:** Om vanaf onze jeugd te kunnen leven zoals God dat van ons vraagt, is het volgens Psalm 119:9-16 belangrijk dat we de woorden van God kennen en erover nadenken. Reflect daagt tieners uit om zelf na te denken over wat de Bijbel zegt en wat dat betekent voor hun leven.
- **Weerspiegelen:** Het Griekse woord *κατοπτρίζω* (*katoptrizō*) komen we tegen in 2 Korintiërs 3:18. We zijn bedoeld om steeds meer naar het beeld van Christus veranderd te worden door zijn glorie te weerspiegelen. Het verlangen van Reflect is dat tieners steeds meer op Jezus gaan lijken.

/ DOELGROEP

Reflect is geschreven als invulling voor het jeugdwerk van kerken en richt zich daarbij op de leeftijdsgroep van 12-17 jaar. De groepen die het programma gebruiken, worden in het programma 'Reflect-groepen' genoemd.

/ SAMENSTELLING REFLECT-GROEP

Bij het samenstellen van een Reflect-groep is het raadzaam om tieners van ongeveer dezelfde leeftijd bij elkaar te plaatsen. Het programma is geschikt voor zowel jongere als oudere tieners in de middelbareschoolleeftijd, maar in een groep waar de leeftijden te ver uit elkaar liggen, is verbinding tussen tieners niet vanzelfsprekend. Jonge tieners hebben veel afwisseling en prikkels nodig. Oudere tieners gaan graag wat dieper op de materie in.

De ideale grootte van een Reflect-groep is 6-12 personen, maar kleiner of groter is ook mogelijk. Grotere groepen kunnen het beste gesplitst worden. Bij het bepalen van de groepsgrootte is het belangrijk om ruimte te houden voor groei, zodat nieuwe tieners makkelijk kunnen aanhaken.

Een Reflect-groep wordt geleid door twee of drie jeugdleiders, waaronder in ieder geval een man en een vrouw.

/ FREQUENTIE VAN SAMENKOMEN

Kerken kunnen zelf bepalen hoe vaak Reflect-groepen bij elkaar komen. Maar voor een sterk groepsgevoel is het belangrijk dat tieners elkaar regelmatig zien. Een frequentie van eens in de twee weken is daarom aan te raden.

/ RUIMTE

Een Reflect-groep kan gehouden worden in een woonkamer of een kerkzaaltje. Een gezellige aankleding is een pre. De tieners en leiders zitten op banken en stoelen in een kring, zodat iedereen elkaar kan aankijken en groeps-gesprekken mogelijk zijn.

/ OPBOUW REFLECT-BOEKEN

Een boek van Reflect bestaat uit twee gedeeltes:

- Inhoudelijk gedeelte: visie, strategieën en praktische, geestelijke en pedagogische adviezen voor het bouwen aan een krachtig jeugdwerk.
- Tien programma's: uitgewerkte programma's voor tien uitdagende tieneravonden.

/ EEN GROEIENDE ONDERWIJS-METHODE

Reflect bestaat uit een reeks van meerdere delen die regelmatig worden aangevuld. De delen hebben geen vaste volgorde, waardoor kerken zelf kunnen kiezen welk thema het beste aansluit bij de doelstellingen van hun jeugdwerk of bij dat wat er op dat moment het

meeste leeft bij de tieners. Onderwerpen die niet relevant zijn, kunnen ook overgeslagen worden.

/ THEMA

Elk boek van Reflect heeft een eigen hoofd-thema, waaraan het inhoudelijke gedeelte en tien verschillende programma's voor de jeugd-avonden zijn opgehangen. Deze tien subthe-ma's zijn een combinatie van geestelijke en praktische onderwerpen. Het is mogelijk dat bepaalde thema's binnen een bepaalde kerke-lijke stroming minder goed aansluiten. Deze thema's kunnen makkelijk overgeslagen wor-den, zonder dat dat invloed heeft op het pro-gramma als geheel.

/ KERSTSPECIAL:

Achter in dit boek, op pagina 87, vind je als bonus een kerstspecial. Die is speciaal voor rond de kerstdagen.

Reflect / AVONTUUR

DE MISSIE

MATTEÛS 22:34-40 / MATTEÛS 28:16-20 / LUCAS 18:27

1

DOEL VAN DE AVOND

Het avontuur begint met de laatste woorden van Jezus. De tieners krijgen een missie van Jezus. Wat is de missie? En hoe voeren ze deze uit?

KOM BINNEN 25 MINUTEN

BENODIGDHEDEN: TENNISBALLEN (IN IEDER GEVAL DRIE, MAAR MEER IS WENSELIJK) EN VERSCHILLENDE KORVEN, ZOALS HOEPEL/FIETSBAND, VUILNISBAK, EMMER EN PION/KEGEL

→ TIP VOOR JEUGDLEIDERS:

Het is mooi om iedere avond te beginnen met gebed. Je kunt dit voor de speluitleg doen of juist na het spel, als je het thema introduceert.

Vanavond begint de groep met het spel *Impossible Shot*. Dit spel kan het beste buiten worden gespeeld. Voordat de avond begint, hebben de jeugdleiders een aantal rondes bedacht en klaargezet, waarin de tieners op ‘onmogelijke’ manieren tennisballen in een ‘korf’ moeten proberen te gooien. Bij elke ronde krijgt iedere tiener drie tennisballen en dus drie pogingen om in die ronde een *impossible shot* te maken.

In iedere ronde maakt de jeugdleider duidelijk waar de tennisbal in terecht moet komen en via welke route. Ronde 1 begint makkelijk, maar het spel wordt steeds onmogelijker. Een aantal mogelijke rondes zijn:

- Een hoepel/fietsband die de jeugdleider op 10 meter afstand omhooghoudt en waar de bal doorheen gegooid moet worden;
- Een open vuilnisbak op 20 meter afstand waar de bal in gegooid moet worden;
- Een emmer die 1 meter vanaf een muur staat en waar de bal via die muur in terecht moet komen, de speler gooit vanaf 5 meter afstand;
- Een emmer die 1 meter achter een tafel staat en waar de bal van 5 meter afstand en door gebruik te maken van die tafel, in terecht moet komen;
- Een pion/kegel die op zijn kop staat en waar de bal van 2 meter afstand in terecht moet komen zonder dat de pion/kegel omvalt.

De bal mag stuiten. Na drie pogingen is de volgende tiener aan de beurt. Bij elke rake worp krijgt die tiener een punt. De tiener die aan het einde van het spel de meeste punten heeft, wint het spel.

 TOELICHTING:

Sommige *shots* lijken onmogelijk te zijn. *Mission Impossible*. Toch zijn ze best mogelijk. God geeft ons soms opdrachten die in onze ogen onmogelijk lijken, maar samen met Hem is niets onmogelijk. Vanavond willen we kijken welke opdrachten God aan ons geeft en hoe we die mogelijk maken. Wat is onze missie precies?

 KIJK OMHOOG 25 MINUTEN

BENODIGDHEDEN: VLOG VIA WWW.REFLECTJEGDWERK.NL, BIJBELS, VIJF VELLEN PAPIER EN DIKKE STIFTEN

De groep kijkt naar de vlog 'De Missie' via de website.

 TOELICHTING:

Toen Jezus op aarde was, gaf Hij ons een missie. Deze missie bestaat kort samengevat uit vijf opdrachten. We vinden die in het Grote Gebod en in de Grote Opdracht die Jezus gaf.

De tieners pakken hun bijbel of bijbel-app en lezen om beurten een vers voor uit Matteüs 22: 34-40 en Matteüs 28:16-20. Na het voorlezen pakt de jeugdleider de vijf vellen papier en krijgen de tieners de volgende vragen:

- Op wie is onze missie gericht?
- Welke vijf opdrachten vind je in deze twee bijbelgedeeltes?

Op ieder vel papier schrijven de tieners met grote letters een van de vijf opdrachten op.

 TOELICHTING:

De missie is gericht op God, op de mensen die dicht bij ons staan en op mensen die Jezus nog niet kennen. De vijf opdrachten zijn 1) Heb God lief met alles in je, 2) Houd van de mensen om je heen als van jezelf, 3) Ga op weg en maak leerlingen van Jezus, 4) Doop ze in de naam van de Vader, van de Zoon en van de heilige Geest en 5) Onderwijs ze wat Jezus heeft gezegd.

Vervolgens vraagt de jeugdleider aan de tieners:

- Op welke manieren kun je de vijf verschillende opdrachten in de praktijk brengen?

De tieners schrijven met kleine letters op ieder vel drie tot vijf praktische manieren.

→ TIP VOOR JEUGDLEIDERS:

Een opdracht als dopen of onderwijzen kan ver bij tieners af staan. Maar ook wanneer zij niet zelf degenen zijn die dopen of een groep onderwijzen, kunnen ze bijdragen aan de uitvoering van deze opdrachten. Dopen gaat bijvoorbeeld om het verbinden van mensen met Jezus. Hoe kunnen zij mensen helpen om zich te verbinden met Jezus? En onderwijzen kan ook in een persoonlijk gesprek met een goede vriend(in). Probeer de missie van Jezus toe-
pasbaar voor de tieners te maken.

GA VERDER 20 MINUTEN

BENODIGDHEDEN: TALKSHEETEN EN PENNEN

De tieners vullen individueel een talksheet in. Daarna stelt de jeugdleider de volgende vragen:

- Wat is jouw persoonlijke doel voor de komende vijf jaar?
- De missie die Jezus gaf, is gericht op God, de mensen om ons heen en de mensen die Jezus (nog) niet kennen. Wat vind jij mooi aan deze missie?
- Wat maakt deze missie moeilijk?
- In hoeverre ben je gericht op God, de mensen om je heen en de mensen die Jezus (nog) niet kennen?
- Ben je daar tevreden over?
- Hoe belangrijk vind je het om bezig te zijn met de missie van Jezus?
- Waarin zou jij het komende jaar graag willen groeien om meer met de missie van Jezus bezig te zijn?

→ TIP VOOR JEUGDLEIDERS:

Wanneer tieners door het invullen van een talksheet eerst kunnen nadenken over hun eigen standpunten met betrekking tot het onderwerp, zullen zij minder geneigd zijn om mee te praten met anderen en woorden gaan geven aan hun eigen gedachten. Dit komt ten goede aan het groepsgesprek.

STAP UIT 20 MINUTEN

BENODIGDHEDEN: DE VIJF VELLEN PAPIER UIT STAP 2

De vellen papier met de vijf opdrachten worden in het midden van de groep gelegd. De jeugdleider vraagt aan de tieners om voor zichzelf te bedenken van welke opdracht ze mooie dingen zien in hun eigen leven. Daarnaast bedenken de tieners welke opdracht ze graag meer in de praktijk zouden willen brengen.

De jeugdleider leest hardop Lucas 18:27 voor en legt uit dat bij God niets onmogelijk is. Hij maakt onmogelijke dingen mogelijk. Samen met Hem kunnen wij de missie volbrengen.

Om beurten pakt een tiener uit de kring twee vellen papier uit het midden. De tiener legt uit waar hij of zij God dankbaar voor is en ook waar hij of zij nog graag in zou willen groeien. De groep denkt gezamenlijk na op welke manier deze tiener de komende twee weken zich hierin kan gaan ontwikkelen. Op welke manier kun jij de komende tijd de missie die Jezus gaf in de praktijk brengen?

Als alle tieners iets hebben gedeeld aan de hand van twee opdrachten, sluit de groep af in kringgebed. De tieners kunnen God danken voor wat ze al zien van de missie in hun eigen leven of God vragen om hen de kracht en de liefde te geven voor datgene waar ze de komende twee weken mee bezig willen gaan.

TIP VOOR JEUGDLEIDERS:

Tieners vinden het vaak spannend om te bidden. Als jeugdleider mag je hen leren bidden. Help hen door uit te leggen wat ze concreet kunnen zeggen in hun gebed. Vaak is het voorzeggen van één zin al voldoende om hen over een drempel te helpen.

TALKSHEET / DE MISSIE

1 Wat wil jij de komende vijf jaar graag bereiken?

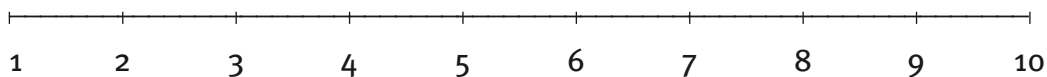
.....

.....

.....

2 In hoeverre vind jij dat je gericht bent op 1) God, 2) de mensen om je heen en 3) mensen die Jezus (nog) niet kennen? Geef jezelf een cijfer.

Gericht op God

Gericht op de mensen om me heen

Gericht op mensen die Jezus (nog) niet kennen

3 In welke stelling herken jij jezelf het meest?

- Ik vind de missie die Jezus gegeven heeft belangrijk en probeer me daarvoor in te zetten.
- Voor bepaalde onderdelen van de missie van Jezus zet ik me in, voor andere niet.
- Ik vind de missie wel mooi, maar heb geen idee hoe ik daarmee bezig zou moeten gaan.
- Ik ben niet geïnteresseerd in de missie van Jezus en beslis zelf wat ik met mijn leven doe.

4 Waarin zou jij het komende jaar graag willen groeien om meer met de missie van Jezus bezig te zijn? Omschrijf jouw doel.

.....

.....

.....